СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 101. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 23-го травня 1946. No. 101. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, May 23, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ПЕРЕБРАВ КОПАЛЬНІ МЯГКОГО ВУГІЛЛЯ

Одну мінуту після півночи в середу 22. травня секретар нутрішних справ Дж. А. Круг з наказу президента Трумана перебрав під контролю федерального уряду копальні мягкого вугілля. Це сталося тому, що урядовому посередникови не вдалося довести до порозуміння між власниками копалень і юнією майнерів в справі покінчення страйку. Вуглекопи вернулися до праці перед двома тижнями на час, заки буде наладнаний страйк. Точно не відомо, які становище займуть вуглекопи до наказу президента. Підприємці заявилися за перебрання майн під умовою, що їхні права будуть збережені.

Секретар Круг настановив віцеадмірала Бен Морела справжнім адміністратором копалень. Морел має досвід в адміністрації топлива, бо він адмістрував минулого року нафтові підприємства, коли мав вибухнути страйк. Для швидкого наладження непорозумінь секретар Круг відбув конференцію з представниками майнерської юнії, Джаном Л. Луїсом і Джаном О'Лілієм з представником власників Чарлсом О'Нілем. Пануе загальне переконання, що тим разом урядови вдасться довести до покінчення страйку і до заключення нового контракту.

ТРУДНОЩІ В НАЛАДНАННЮ СТРАЙКУ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

Хоч залізничники не вийшли на страйк в пятницю 17 травня, як погрожували, і під напором президента Трумана продовжили працю на пять днів, то після упливу цього реченця страйк може вибухнути. Секретар Білого Дому Чарлс Г. Рос не дуже рожево задивляється на можливість угоди між залізничими юніями й власниками після вислухання докладу президентського дорадника Джана Р. Стілмена.

ВЕЛИТЕНСЬКИЙ МІСЬКИЙ БУДЖЕТ.

Найбільший буджет в дотеперішній історії міста Ню Йорку одобрила міська рада без ніякого спротиву, хоч пляновані видатки обчислені на $865,212,820. Навіть комуністичні радні, вибрані на підставі пропорціональности, не робили ніяких закидів посадникови міста Вилйемови О'Двайерови, коли він предложив буджет до затвердження. Податки на наступний рік піднесено на 2.72 від тисячки.

В податкових обчисленнях вміщений так званий податок від продажу, який має бути вжитий на втримання дотеперішної ціни їзди на міських підземних залізницях.

ДРУГУ АТОМОВУ БОМБУ НАСАДЯТЬ ПІД ВОДОЮ

Вчасі досвіду з атомовою бомбою цьогорічного літа коло острова Бікіні приготовлять другу бомбу для вибуху під водою. Це оприлюднив віцеадмірал Бленді, один з командантів фльоти на Гавайських островах, занятий підготовою досвіду. Досі, як він каже, переломлено всі трудноці у підготові до скинення бомби на острів. Другу бомбу, яка малаб вибухнути під поверхнею води, малиб спустити в воду з лодки, одначе перед тим бомба булаб запакована у відповідній скрині. Ще не назначено, як глибоко під водою малаб атомова бомба вибухнути. Адмірал Бленді думає, що глибина не повинна перевищати 30 фатомів (около 180 стіп).

18,000 ЛЮДЕЙ НА ДОПОМОГОВІМ ВІЧУ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

На вічу, скликаним до Медисон Сквер Гарден у Ню Йорку у вівторок 21 травня в справі допомоги для німців в Европі зійшлося 18,000 людей. Кларенс А Пікет, екзекутивний секретар Комітету Американ Френдс Сервис виявив, що німецькі діти дістають тепер щоденно харчів на 1,275 кальорій поживної вартости, отже це зовсім не вистарчальна кількість. Він домагався великих транспортів харчів для голодних німців після війни. Віче скликав Концертовий Комітет Ню Йорку. Хор, складений із 1,500 мужеських голосів, співав німецькі й американські народні пісні, а симфонічна орхестра грала твори Бетговена. Солісти співали пісні з німецьких та італійських опер.

ПЕРЕРІБКА ГОНТЕР КАЛЕДЖУ КОШТУЄ ПІВ МІЛІОНА.

Перерібка чотирьох будинків, які відступила управа Гонтер Каледжу для нарад Організації Обєднаних Держав, коштуватиме разом пів міліона доларів. Ці будинки були перебрані вчасі війни маринаркою для вправ воячок, а опісля їх відступлено О.О.Д. Коли О.О.Д. забереться на інше місце в осени, треба буде ці будинки повернути до попереднього стану для вжитку студентів.

През. Труман жадає від маршала Сталіна причинку для голодової акції

Вдруге звернувся президент Труман до маршала Сталіна з проханням, щоб він призначив якусь кількість російського збіжжа як причинку до голодової акції. Минулого тижня стало звісним, що президент звертався вже попередно до маршала Сталіна з таким проханням, але Сталін відповів, що вже запізно, бо Совети вже призначили деяку кількість збіжжа кільком державам, включаючи Францію. Департамент стейту не згадує, кільки збіжжа зажадав президент від Советів, одначе звісне, що жадання пішло звичайною дипльоматичною дорогою через американську амбасаду в Москві.

ВАНДЕНБЕРГ ВИТАЄ ЄДНІСТЬ АМЕРИКИ В ЗАГРАНИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ.

Сенатор Артур Г. Ванденберг у своїй промові в сенаті заявив, що Злучені Держави мають одну заграничну політику, яку згідно підтримують американці безогляду на партійні угрупування. Ванденберг підтримав думку секретаря Бирнса, що Злучені Держави не можуть іти на компроміс з Росією в справі основних засад політики. Сенатор взивав Америку, щоб вона придержувалася цеї американської політики і доводив, що така політика, получена із співпрацею з Організацією Обєднаних Держав „є саме способом для стримання Третьої Світової Війни, заки вона ще пічнеться". Урядовці в столиці з напруженою увагою ждуть на урядове російське становище до промови Бирнса й Ванденберга. Це особливо важне тому, що перед кількома днями московська „Правда" назвала Ванденберга „представником реакції" з нагоди його непримиримого становища в Парижі.

СОМНЕР ВЕЛЕС ВКАЗУЄ НА НЕБЕСПЕКУ ЗБОКУ СХІДНИХ НАЦІЙ.

„Від Каїра до Токя східний світ кипить. Уся законна влада, всеодно, чужа чи національна, значно ослабла впродовж останніх сімох років. Економічний хаос внаслідок війни, довів до вершка голоду, а це спонукує народні маси до неспокоїв і револьти, а можливо що й до анархії" — так характеризує відносини на Сході бувший підсекретар стейту Сомнер Велес у синдикованій статті. Він звертає увагу на це, що теперішне напруження між Советами і Західним світом погіршує це положення і домагається, щоб ґенеральний секретар О. О. Д. предложив Асамблеї в осени пляни, як відвернути катастрофу. В цій справі всі Обєднані Держави повинні почуватися до відповідальности, каже Велес.

В Британії сумніваються, чи пляни Бирнса щодо мирової конференції й Асамблеї О. Д. здійснимі

Виявляється, що секретар стейту, Джеймс Ф. Бирнс, заскочив британський уряд і британську публичну опінію своєю погрозою, що предложить мирові договори Асамблеї Обєднаних Держав, якщо Совети будуть далі ставити опір в такий спосіб, що не буде можливо відбути якнайскорше мирову конференцію. Британці годяться з Бирнсом щодо суті, але не думають, що добре піти вказаним ним шляхом. У всякому випадку це нова думка, над якою треба би добре застановитись, чи накладати такий новий тягар на плечі Організації Обєднаних Держав. Слова Бирнса вважають свого роду ультиматом, киненим Росії. І тому британці питають: А якаж сила стоятиме за тим ультиматом?

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ЗАКИДИ ПОЛЬЩІ ПРОТИ ФРАНКА.

Не зважаючи на цілковито неприхильне відношення американського уряду до режіму ген. Франка в Еспанії, він таки не годен погодитись з закидами представника Польщі в Раді Беспеки Обєднаних Держав, що цей режім є загрозою для міжнародного мира. Аргументи на це подані в меморандумі, яке предложив уряд підкомітетови Ради Беспеки, що розсліджує цю справу. Субкомітет просив уряд дати свої завваги. З меморандуму виходить, що уряд не змінив свого неґативного відношення до режіму ґен. Франка, але не вважає, що Обєднані Держави можуть зачати якусь акцію проти Еспанії, опираючись на свій статут. Меморандум розбирає докладно всі закиди, які предложив д-р Оскар Лянге, польський делеґат у Раді Беспеки. Меморандум опрокидує, що Еспанія збільшає свої збройні сили, бо вона їх наділі редукує, а те, що держить більші сили на французькій границі, треба врахувати до оборони краю. Далі Еспанія не має ні війська, ні воєнних матеріялів, потрібних до ведення модерної війни. А щодо уранію, то нема доказу, щоб Еспанія займалась продукцією атомової енерґії. Нема теж доказу, щоби члени Ґестапо були в еспанській поліції, хоч таке не є виключене. Зате є певним, що режім ґен. Франка помагав Осі, а теж пробував поширяти фашистівсько-націстівські впливи на Полудневу Америку.

ФАШИСТИ РАТУВАЛИ ЖИДІВ, ДОВОДЯТЬ З ІТАЛІЇ.

Ню Йорк Таймс помістив довгу статтю свого кореспондента з Італії, в якій вказується на віднайдені тепер документи, з яких виходить, що фашистівський режім в Італії брав в охорону жидів і був проти націстівської антисемітської політики. Особливо був проти цього ґраф Чіяно, зять Мусолінія і фашистівський міністер закордонних справ.

ПОВИСНЕ ЗА ЛІДІЦЕ ТА ІНШІ ЗЛОЧИНИ.

Карль Франк, ґенеральний ґубернатор Чехословаччини за націстівської влади, зістав засуджений на кару смерти і повисне на місці поповнених ним злочинів, правдоподібно в Лідіце, де німці вимордували в 1942 році понад 178 осіб.

БАҐАТСТВО І КРАЙНА НУЖДА.—Індія це країна величезних контрастів. Тому звідтам звідомляють про казкові багатства і про крайню нужду. Найбільшою і найбагатшою провінцією є Гайдерабад, що має 16 міліонів населення. Перед нами величавий будинок, що представляє суд, а біля нього будинки Каледжу. А перед ними повно нужденних буд, де живе бідне населення.

СОВЕТИ ВІДТЯГНУЛИ СВОЇ ВІЙСЬКА З ІРАНУ

Міжнародна гра довкола советсько-іранського спору могла би вже закінчитись, оскільки це дотичить Раду Беспеки Обєднаних Держав, бо іранський амбасадор повідомив офіційно цю організацію, що Совети вицофали свої війська. Та наділі так не є, бо амбасадор не відтягнув того, що написав до Ради у понеділок, стверджуючи, що Совети далі мішаються у нутрішні справи, а іранський центральний уряд не може виконувати влади в Азербейджані. Супроти цього Рада Беспеки далі поставлена в таке положення, що їй годі цю справу закінчити. Теж була думка вислати до Ірану делеґацію Обєднаних Держав, щоб розслідила конфлікт на місці, але це тепер правдоподібно цілком відпаде.

„НУТРІШНА СПРАВА".

Так представляє іранський просоветський міністер пропаґанди теперішний конфлікт між центральним урядом Ірану і Азербейджаном. Каже, що іранський нарід не бажає собі, щоб у цю справу мішався хтось другий.

ЗАЛИШИЛИ МАНДЖУРІЮ.

Московське радіо проголосило, що евакуація советських військ з Манджурії закінчена.

КРЕДИТИ БЕЗ ПОЛІТИЧНИХ ЗОБОВЯЗАНЬ.

Паризький часопис „Фіґаро" пише, що Вашинґтон згодився дати Франції позичку, не ставлячи при цьому ніяких політичних вимог. Була тільки дискусія, чи націоналізація, яку задумують переводити в Франції, не пошкодить американським інтересам. Але й це питання американці залишили, не ждучи на остаточну відповідь. Те, що написане в „Фіґаро", є звязане з поголосками, що нібито Злучені Держави зажадали від Франції певних стратеґічних баз у відплату за позичку. Та це виявляється неправдою.

НЕ ЗГАДАЛИ НАВІТЬ СЛОВОМ!

Як іде про промову секретара стейту Бирнса про те, як було на нарадах міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг у Парижі, та що треба далі робити, щоби відбулась якнайскорше мирова конференція, то в Румунії ніяка румунська ґазета не подала про це ніякої згадки.

ПРИЇДУТЬ СТУДІЮВАТИ ФАРМЕРСТВО.

В червні прибуде до Злучених Держав сорок молодих хлопців з Франції, щоби побути тут шість місяців і студіювати за цей час американське фармерство і кооперацію. Отих 40 вибрано зо зголошених 4,000 кандидатів. З них 30 віїде на фарми в Мішиґен, а пять на фарми в стейтах Ню Йорк і Монтана. Всі вони працюватимуть три місяці на фармах, а три в кооперативах.

ЗА ВИСТУПИ ПРОТИ РОСІЇ.

В Гессе засудив американський мілітарний суд німця Ернста Люґе на пять місяців тюрми за ворожі вислови, звернені прото Советського Союзу. Він мав казати, що російські вояки насилують жінок і заповідав, що „надходить війна між Америкою і Росією", та що Німеччина буде битись по стороні західних потуг.

ПЕРЕБОРЩЕНЕ!

Так називають те, що помістили американські ґазети про „тайні клявзулі" щодо Італії, які мали би признавати Британії контролю над італійським промислом і ремеслом. Звідомляють з Риму, що є клявзулі, але не того роду, а теж і не секретні, але явні, а тільки ще не подані до прилюдного відома.

ПРАВДА, ЧИ ВИДУМАНЕ?

Асошіейтед Прес звідомляє з Берліна, що Совети вживають німецьких знавців з давних збройних сил, а саме з армії, фльоти і летунства. А теж і німецьких вчених, що обзнакомлені з дослідами над атомовою енергією. Оті знавці мають вишколювати советських вояків та офіцирів головно щодо цього, в чому німці були майстрами. Далі кажеться, що до Советів відійшли німецькі будівничі субмарин. Совети вибирають тих знавців в першу чергу з німецьких полонених. Многі з тих знавців зголошувались раніше до американської армії. Таке передає американська пресова агенція, а московське радіо відповідає, що все це „видумане від початку до кінця". І додає, що видумане на те, щоби відтягнути публичну увагу від цього факту, що в британській зоні не розброюється німецьких частин.

ЗАСУДИЛИ ЗРАДНИКА.

Раґнар Станке, міністер віроісповідань та освіти в бувшім норвезькім кабінеті міністрів Відкуна Квізлінґа, зістав засуджений на кару смерти за висилку учителів на примусові праці на північ та нацифікацію церкви і школи.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕЗАЛЕЖНА ІНДІЯ

Британський уряд, що вийшов з Партії Праці, яка перемогла при останніх парляментарних виборах, дає отсе Індії змогу стати незалежною державою як доминія в складі Британського Камонвелту, чи цілком самостійною, себто відірваною від звязку з Великою Британією. На словах це щось таке, що нагадує пропозиції Росії поневоленим нею краям і народам вчасі вибуху революції, як владу захопили большевики, себто нагадує совєтське самовизначення аж до відокремлення. Тільки одна різниця: У Совєтах це був негідний обман, що існує і досі й коштує поневолені народи десятки мілінів людських, невинних жертв, а в Індії це є далекосягла, революційна пропозиція робітничого, британського уряду, яку назвав сам індійськийпровідник Ґанді чесною і яка може „перемінити край смутку в країну без смутку і терпінь". А що ця пропозиція дотичить країни з 400 міліонами людей, то вже з цього можна собі легко уявити, що це за велика справа.

Здавалось би, що Індія осягнула те, про що так довго мріла, до чого так довго змагала. Тому саме навіть ті, що в Америці постійно атакували Британію за її відношення до Індії, тепер приплеснули. І то головно тому, що Британія не скористала з цього, що самі індійці гризуться між собою, та що дві найбільші партії — Магометанська Ліґа та Конґресова — не можуть погодитись, якою має бути далі Індія, але сама предложила свій власний проект незалежности Індії. Що більше: цей проєкт усі хвалять, уважаючи його майстерно зладженим, що ввійде в історію як світлий документ британського політично-світового думання. А тому, що відходить від принципу, на якім звичайно опираються завойовники і імперіялісти і не ділить краю, щоб лекше в ньому панувати, хоч міг це зробити, спираючись на протест великої магометанської меншини, що нараховує до 90 міліонів мешканців. Він глядить на Індію як цілість і не дає релігійним різницям, що стали тепер політичними, заважувати і ділити край на дві половині. І ще одно, теж дуже важне: Британська міністерська місія, що прибула до Індії, не прийшла з якимсь диктатом, а тільки прибула вислухати проєктів індійців і допогти їм дійти між собою до згоди. І доперва тоді, як самі індійці не могли виставити одного згідного пляну, комісія випрацювала свій проєкт.

Що станеться далі, годі передбачити. Виглядає, що Магометанська Ліґа буде далі протестувати і домагатись признання магометанам окремої держави Пакістану, що має велику ґіндуську меншину. Та коли іде про Британію, то виходить на таке, що вона вже від наладнання цеї проблєми не відступить. Значить, що щоб не сталось, радикальна зміна в відношенню Британії до Індії таки наступить і то в користь Індії й її незалежницких змагань.

За наукове наладнання робітничих справ

Акція конґресу за наладнання робітничих справ не є єдиною, яка змагає до поправи відносин в ділянці праці. Економічні виділи університетів та окремі школи і поодинокі знавці суспільного життя працюють тепер з неменшим заінтересуванням як самий конґрес. Різниця хіба така, що конґрес не може бути цілком безсторонний в цих справах, бо на нього йде безупинний наступ так званих „лабіїстів", тобто аґентів різних інтересів. Отже є лабіїсти від підприємців, але є й лабіїсти від робітничих орґанізацій. Це саме вже причинюється до замішання, бо лабіїстам не йде про засадничу справедливість, а про те, щоб на адвокатський лад виторгувати для своїх „клієнтів" якнайбільше користи від законодавців.

Для людей, які шукають правди і дійсної справедливости у наладжуванню робітничих справ буде більше міродайна опінія знавців суспільних відносин в різних університетах та каледжах. Одним з важніших таких виділів є секція промислових відносин в університеті Принстон, де головоє є професор економіки д-р Дж. Доґлес Бравн. Він то здавна займався студіями відносин між господарами й робітниками у підприємствах і перебачував такі часи, як саме прийшли тепер. Тобто часи, коли спори між робітниками й господарами треба буде вирішувати на підставі науки. Бравн здавна дораджував університетам вишколювати високоосвічених людей на це, щоб вони вміли посередничити у спорах. А посередничити, це не значить подати саму розумну думку в переконанню, що противники її п о с л у х а ють. Штука посередництва в таких великих рухах полягає ще на цьому, щоб звести наперед ворожо наставлених людей разом і щоб зробити їх спосібними до вислухання думки противника.

При таких посередництвах треба мати на думці такі справи, про які звичайно мова при науці медицини. Отже треба думати й мати на увазі і „анатомію" і „фізіольоґію" суспільного орґанізму, яким є чи то одна суспільна ґрупа, чи навіть 1 цілий нарід. Бравн вказує на це, що в медицині найбільшу прислугу при розсліджуванню недуг зробила наука біольоґії, бо вона вказала на початок життя. Подібної методи треба вживати і при досліджуванню суспільних недуг, якими є господарські недомагання, головно непорозуміння між капіталом і працею.

Теорія Бравна принялася між науковцями і тепер багато університетів призначили значні суми гроша на досліджування суспільних недомагань, як от причин вибухів страйків. Це лише питання часу, коли такий напрям в науці принесе бажані результати, себто, коли наука дасть теж і зараду на ті недомагання.

ДЕРЖАВА БЕЗ ВІРИ

(Надіслане з Европи).

Сталося ганебне насильство над духом українського народу, над його національною греко - католицькою вірою. Кермуючись засадою — „кого влада, того й віра", „прилучив Кремль національну церкву Західної України до московської. Зроблено це в огидний, фарисейський спосіб. Щоб викликати замішання та згіршення серед вірних української греко-католицької церкви, доконав Кремль свій злочин під виглядом добровільного самоприлучення української церкви до московської, у формі звичайного „повідомлення висланого конґресом уніятської церкви до ґенералісімуса Сталіна..." вірного наступника колишнього романовського цезаро-папізму.

Відносно справжнього значіння цього нового московського насильства над українським народом ніхто звичайно найменшого сумніву мати не може. Сталінська оліґархія не може похвалитися навіть якоюсь своєрідністю своєї тактики. Вона продовжує послідовно політику уряду, який по загарбанні Польщі лютував на новоздобутих українських землях, увязнював та засилав „упертих уніятів" чи примушував переходити на католицизм і завдавав величезну шкоду українському народові спонукуючи в цей спосіб тисячі українців польонізуватися. Це політика графів Бобринських, що ширили разом з православям москвофільство в Галичині і на Карпатській Україні, провокуючи там відомий Мармарозький та інші подібні процеси. Це продовження політики уряду, який в початку першої світової війни вивіз на з а с л а н н я Митрополита Шептицького.

Відносно того, що Кремль продовжує руйнованням української греко-католицької церкви царську політику „єдіной нєдєлімой", не може бути звичайно найменшого сумніву. Руйнуючи українську національну церкву сподівається московський уряд усунути одну з найбільших перешкод до московщення західної галузі української нації.

Большевицька держава не має віри, бо не має нації. Вона ворожа вірі, бо ворожа самій національній засаді. В стоїм інтервю заявив Чорчил кореспонденту „Юнайтед Прес" 22. III. 46: „Комунізм означує смерть душі". Комунізм же чи большевизм є лише найвищим висловом московського імперіялізму. Кремль знає, що вбити націю можна лише вбивши її духа, а одною з його найголовніших основ є національна віра. Звідси походить люда ворожість всіх московських можновладців, і царських і большевицьких, до національної української греко-католицької церкви.

Зокрема, ворожість Москви до Риму остільки-ж стара як і сама московська держава, бо Рим є найстаршим осередком цілої европейської духовости, з якою „духове" єство Москви ніколи не далося в якийсь спосіб поєднати.

Але не лише до Риму, а й до незалежної української церкви ставилась завжди й наскрізь вороже Московщина від самих початків свого політичного існування Досить згадати хочби те, що Андрій „Боголюбський" спалив і знищив київські церкви гірше ніж це робили татари, які ставились і навернувшись до магометанства з деякою толєрантністю до чужої віри.

Традиційну ворожість Москви до самостійної української церкви можна зясувати лише тим, що спільности віри між українцями та москвинами в ідеольоґічно - доґматичнім та світоглядні розумінні цього слова ніколи не було й не могло бути.

Формально спільне жерело віри перебраної Києвом з Царгороду і перенесеної до північних племен, які утворили пізніше московську державу, справжньої спільности віри між українцями та москвинами ніколи навіть в незначній мірі витворити не могло. Христіянство перенесене з України на Московщину дало в московськім психічнім середовищі цілком інші „ідеольоґічні" результати. Коли христіянство в Україні підпорядкувало собі органічно попередню по поганську віру життерадісного обожествлення сил природи, а головно добродійного сонця, жерела світла й тепла, улягла христіянська віра на Московщині впливам найтемнішого поганства, правдоподібно фінсько - монґольського шаманізму, рештки якого втримались у деяких сибірських племен майже до кінця минулого віку.

Багато фактів вказує на те, що доґми і дух христіянства, яке попровадило в Києві і цілій старій Україні до могутнього піднесення національної культури і тіснішого звязку з Европою, аж до Франції включно в добі Ярослава Мудрого, лишились для москвинів цілком чужими й незрозумілими. В античнім світі воно скасувало фактично невільництво поставивши на один рівень перед Богом пана й його невільників. Ту-ж саму в деякій мірі ролю одігравало христіянство при його поширенню і в цілій Европі, з Україною включно, обмежуючи жорстоку часом всевладність світських урядів і беручи під церковну опіку вірних та улекшуючи їх долю. На Московщині сталось якраз навпаки, христіянство збільшило тут отарний дух невільництва і зробилось наслідком цього одною з головних його основ. Церква тут скапітулювала перед деспотичною владою держави без ніяких умов і застережень.

Незвичайно характеристичним для мосдовської духовости й „культури" був мабуть єдиний в цілій історії христіянства спір відносно богослужебних книг, що тривав кілька віків і мав в свою чергу дуже відємний вплив на психіку цілої московської збірноти. Цей спір розвинувся вже в XIX. віці при перших намаганнях виправити богослужебні книги, на старословянській мові відповідно до їх грецьких і латинських ориґіналів. При переписанню цих книг напівписьменними московськими ченцями і дяками виникли остільки значні помилки, що вони робили деякі тексти цілком хибними й незрозумілими. Виправити ці помилки самі москвини не могли, не маючи людей, якіб знали грецьку мову. Коли перекладчики спроваджені з Царгороду вказували на помилки в тексті, москвини ворожі чужинцям і зарозумілі, їм не вірили; деякі з перекладчиків дістались навіть до монастирських вязниць. Коли нарешті частина московського духовенства ці помилки визнала, прихильники старих кних їх заперечували, наслідком чого повстав „раскол", який прибрав особливо широкі розміри і гострі форми в „добі реформ", які Петро І., не зважаючя на своє льокайськи-некритичне й поверховне захоплення Европою, переводив наскрізь московськими методами, відтинаючи деяким боярам бороди разом з головами. Прихильники старих книг, що проголосили його в широких народніх масах „антіхристом", так звані „староверн" чи „старобрядні" боронили старі книги й „старий обряд", писання слова „Ісус" з одним „І", „двохперстне" хрещення і т. і. з тупим диким фанатизмом, властивим москвинам, палили себе часом цілими громадами в церквах скорше ніж „пробити ребра Христа другим Іжем, чи дати опоганити себе „печатью діавола"...

Примітивно-матеріялістичне, а разом з цим фанатичноформальне розуміння релігії, незвичайно низький культурний рівень, духова отарність і хоробливий потяг до рабського самопониження і підпорядкування кожному деспоту, разом з добре відомою психопатольоґією тягою до терпіння попровадили до найбільщ протиприродних сект на основі „староверства" та опозиції до збюрократизованої вже Петром І. церкви взагалі.

Про те, як „безпосередньо" розуміли москвини вимоги христіянської моралі, свідчить між іншим той факт, що вже в XI: в., отже якусь сотку років по принятті христіянства, було багато духовних осіб „скопцами" (ка тратами). Так розуімли москвини вимогу христіянства обмежувати жадання тіла на користь духу. Про розвиток скопчества подає російська „Большая Енціклопедія" з 1896 р. між іншим наступне: В другій половині XVIII в. зробилось скопчество орґанізованою сектою. Орґанізатором її був Селіванов, якого проголосила якась Акуліна Івановна богом над богами і царем над царями, сином божим, уродженим нею, непорочною дівою. Оскоплення проголосив він єдиним засобом спасення... Катерина II., яка не виявляла зрозуміння для скопчества, заслала „бога богів" в 1775 р. до Нерчинська. Звідти він вік, проголосив себе царем Петром Федоровичем III. і продовжував свою „неплідну" чинність. В Петербурзі приймав пізніше цього „царя" цісар Павло Петрович. Камерґер Еланскій поручився за Селіванова і написав трактат, „Ізвєстія, на чем скопчество утвєрждаєтся". Найбільшої слави набув собі „бог богів" наслідком прихильности Александра І., переможця Наполеона і співволодаря цілої тодішньої Европи, який захоплювався „пієтичними ідеями", радився з Селівановим і відвідував скопчеські збори (радєнія). Впливи скопчества і хлистовщини поширились у вищих верствах петербурського товариства. „Радєнія і оскоплєнія" чоловіків і жінок відбувались „леґально". В 1814 р. скопчество поширилось навіть на петербурзьку залогу, в якій численні вояки піддались „єдиноспасенній" операції, також як і в багатьох монастирях.

В початку XVIII. в. (1716) р.) заснував якийсь Данило Філіпов секту „хлистів". Слово це мало походити від перекрученого „христів", чи від „хлестання", самобатоження, що належало до „п о б о ж н и х" вправ москвинів, які собі бога без „кнута" уявити не можуть. Хлистовські товариства (кораблі) то єднались з скопчеськими, то поборювали їх. Першою з своїх „заповідей" проголосив себе Філіпов „богом заповідженим п р о р о к а ми", шестою заборонив женитися і наказав жонатим жити з жінками як з сестрами, поручаючи одночасно позашлюбні зносини з „духовими" жінками на „радєніях" і поза ними. „Радєнія", на які ‚вірні" зявлялись в білих сорочках, складались з проповіди, „служби божої" і кінчились несамовитим скаканням, крученням на місці одинцем і ґрупами до нестями та сексуальними орґіями. Траплялись випадки, що колєктивна несамовитість „вірних" провадила до самоспалення. Хлистовство поширилось на цілу Московщину, а разом з московськими переселенцями й на деякі східні частини України. Приналежних до цих сект були міліони.

(Кінець буде).

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про ґітлерівщину)

46)

Хоч я називався опікуном і мав щодо цього певні права, але місцеві партійні ґітлерівці бажали мене бачити тільки в ролі звичайного перекладчика, а опікуватися східніми робітниками не дозволяли нікому, крім наставлених ляґерфюрерів, які не були опікунами, а катами. Берлін писав одне на паперах, а зовсім друге диктував ляґерфюрерам. Як що в процесі виконування своїх обовязків я мав помагати „Німецькому Фронту Праці" в ділянці опіки й порозуміння зі східніми робітниками, то зі свого боку вони були зобовязані дати мені вільний доступ до тих робітників і можливість вислухувати їхні скарги й потреби. В дійсности ж, моє начальство всіма силами намагалося тримати мене як найдалі від робітників, а щодо скарг і потреб, то на це були ляґерфюрери й підприємці, а не я.

А мій безпосередній шеф, „партайґеносе" Блюм був ще й ворогом східіх робітників, називав їх бидлом, худобою та казав, що вони не їдять, а жеруть. А як приклад, наводив мені, що східній робітник їсть дві миски зупи та ще й по третю стає в черґу. Коли я йому відповів, що східній робітник нічого крім зупи не має, а він, Блюм, їсть на снідання чотири білі хлібчики, 40 ґрамів масла, випиває дві шклянки солодкої кави, а на обід і вечерю споживає найменше 200 ґрамів мяса, фунт хліба, кільо-два картоплі, кільо городини, чи іншого та до того ще й сиру, чи там мармеляди, а все це заправлене товщем, то Блюм на мене так подивився, що я ще й сьогодня його погляд на собі чую. Він вимагав від мене, щоб я почував себе німецьким урядовцем, а не земляком своїх людей та балакав з ними як начальник, а не приятель. Тобто, я мусів прибрати ґрізну міну, приходячи до людей, буркнути собі під носом якесь невдоволення ними та суворо повчити, щоб ще нижче нахиляли голови й ще краще працювали для Великонімеччини. На кожний мій рух, чи слово він дивився з підозрінням та вимагав, щоб я хвалив порядки в ляґері й високо підносив добродійства Великонімеччини, а не вислухав скарги й потреби українців.

— Досить з них ґрізної міни німецького начальства, а працюють вони так, що їх наганяти не треба...

Але він укладав у своїй ґітлерівській голові інакше.

— А чому вони такі веселі, як ви до них приходите та чого вони сміються, коли ви до них балакаєте?... — допитувався підозріло.

— Веселі, бо бачать земляка й чують рідну мову, а сміються, бо я їм оповів ту байку про жида, який не давав коняці сім день їсти, щоб вона привчилася працювати не ївши... — кажу йому, сміючись.

Він подумав дві-три хвилини, а після й каже, суворо дивлячись на мене:

— То виходить, що ви Німеччину прирівнюєте до того жида?...

Обїзд Баденської округи ми почали з тієї частини, яка зветься Шварцвальдом, або Чорним Лісом. Це — німецька Швайцарія, одна з найкращих околиць Німеччини. Дійсно, привабливість цієї околиці надзвичайна — гори, гори й ліс, який місцями й справді виглядає чорний, як темна ніч. Сини української рівнини, ми не можемо відірвати очей, коли потяг пробігає цією околицею.

Зі Штрасбурґа ми переїздимо Рен та пересівши в Аппенвайлєрі, беремо потяг на Офенбурґ та вздовж Рену через Фрайбурґ їдемо на Базель. Потяг перерізує тридцять три тунелі, з котрих найдовший має девять кільометрів. На станції Санкт-Ґеорґ (святого Ґеорґія), що стоїть на 760-метровій горі, повітря таке чисте в січні місяці, що відчинивши вікно й вдихнувши його, подорожній не може надивуватися тій зміні, яка раптово докоиується в його істоті: настрій чародійно міняється, тягар тіла меншає, мозок яснішає, жити стає охотніше, радісніше. За Санкт-Ґеорґом залізниця вється вище й вище, понад глибоченними проваллями, а в певному місці раптом виринають три-чотири потяги, які біжать ніби рядом, хоч між ними дві-три години віддалі, або й більше. Коли підїздимо під швайцарський кордон уночі, то заздрісними очима досолоджуємось Базельом, який освітлений ясно, ясно: щаслива Швайцарія не знає війни та й не відає, що ми відчуваємо, дивлячись на другий бік з темряви тутешніх міст.

„Партайґеносе" Блюм, на моє нещастя, походив з Філінґену, недалеко від Констанци, тобто, відси. Всі околиці він знає як свою долоню, мені приємно послухати його різних оповідань про тутешні звичаї й людей, але він скрізь має знайомих і ми не ляґери відвідуємо, а його приятелів, чи приятельок. Я лишаюся ходити по вулиці, на холоді, а він дві-три години попиває каву й балакає в теплі. День дуже короткий, ми встигаємо відвідати два-три ляґери, які він вибирає з найкращих. В Льорах, Зекінґені, Вальдсгуті, де чимало ляґерів східніх робітників, він не дає мені й пяти хвилин на розмови з людьми, а все підганяє мене, мовляв, нема часу. (Далі буде).

Про „обеднання уніятської церкви з руською православною церквою”

Большевицькі У. Щ. Вісті пишуть, що одержали повний текст інтервю „представника радянської преси з членами президії Львівського собору української уніятської церкви щодо постанови про обеднання тої церкви з руською православною церквою”. А далі підкресляють, що текст цеї „надзвичайної інтересної розмови” буде і для американських українців дуже цікавий”.

Потім ідуть питання і відповіди на питання представника преси. В інтервю нема поданого імени членів президії, до яких запити були звернені, ані імени того, хто інформації подає. Зате у відповідях переповіджено, як прийшло до „Собору Греко-католицької (Уніятської) Церкви, скликаного Центральною Ініціятивною Ґрупою для возеднання Ґреко-Католицької Церкви з Руською Православною Церквою, що відбувався в Кафедрі св. Юра від 8. березня до 10. березня цього року”.

Інформації такі: До дня Собору приєдналося до цеї ґрупи 997 священиків, які вислали свої особисті повідомлення, висловлюючи бажання возеднатися з Руською Православною Церквою. Вони становили 78 процент із 1,270 священиків всеї Греко-Католицької (Уніятської) Церкви в Західних областях України. Двісті шіснацять священиків, як делеґатів з правом голосу і 19 представників мірян, як гостей, брало участь у роботі Собору. Ці 216 делеґатів складалися з деканів і одного представника від духовенства кожного деканату... Центральна Ініціятивна Ґрупа також запросила на Собор противників возеднання з Руською Православною Церквою. Але ні один з них не явився на Соборі, бо вони знали, що переважаюча більшість духовенства ставиться прихильно до возеднання з Руською Православною Церквою.

Делеґати Собору признали себе управненими змінити рішення Берестського Собору з 1596 р., який встановив унію. З точки погляду церковних канонів Собор був повністю компетентний зробити рішення про возеднання Греко-Католицької (Уніятської) Церкви з Руською Православною Церквою.

Імена осіб, які ніби то брали участь у соборі, подані такі: в Ініціятивній Ґрупі: д-р Г. Костельник, д-р М. Мельник і д-р А. Пельвецький. Між делеґатами Собору вичислені: Дрогобицький і Самбірський епископ Михайло (Мельник); бувший ґенеральний вікарій Перемиської єпархії, станиславівський епископ Антоній (Пельвецький), б. гусятинський декан. От і всі імена. Ще згадано, що одинацять місяців, заки ще заіснувала Ініціятивна Ґрупа виарештувано всіх єпископів Греко-Катол. (Уніятської) Церкви. „Вони були арештовані в квітню 1945 р. за їхню активну зрадливу роботу як спільники німецьких загарбників, і їхню справу передано до військового трибуналу” — сказано в писанім інтервю.

* * *

Це „інтервю” поміщуємо — хоч і в скороченню — для збереження його для історії. Поки буде написаний повний висновок з нього, треба звернути увагу на таке:

Перші вісти про „Собор” прийшли до Америки негайно після 8. березня. Тому, що число учасників і священиків було подане неясно, редакція „Українського Голосу” у Винніпеґу, як це свого часу було згадане в „Свободі”, прийшла до висновку, що в „Соборі” брали участь майже самі світські люди, як мнимі представники парафій. Треба догадуватися, що американська обсерваційна станиця большевицької пропаґанди перечитавши ці вияснення, післала з Америки „запитання” до Н. К. В. Д. в Советськім Союзі, як мається розуміти вісти, передані в Америку. Хто читав пильно книжку Кравченка про фабрикування різних постанов та резолюцій, такий зрозуміє відразу, в чому діло з так званим „Собором” і „возеднанням”. Про це треба буде написати докладніше.

Тепер щодо самої справи: У „Соборі” не брав участь ні один епископ Греко-Католицької („Уніятської”) Церкви, бо всі вони в тюрмі. Там, де нема епископів, нема „Собору”. Дальше: „Собор” тривав лише два дні! Совети так привикли до „однодушности” при різних ухвалах, що їм і на думку не прийшло призадуматися, що церковний Собор, коли це Собор, мусів би тривати тижні або й місяці, головно, коли йде про таку важну справу, як злука з Російською Православною Церквою. Чиж можливе, щоб на 216 священиків ніхто поважно не призадумався, що прилучення Української Церкви до Московської це важна, епохальна подія в життю нації? Крім цього чи так дійсно є, що 350 літ злуки Української Церкви з Римом, не лишило ніякого привязання до цеї церкви серед духовенства й вірних? Хтож у світі в таке повірить!

Понад те все: Перехід віруючої людини з одного табору в другий не така легка справа. А крім цього в теперішніх відносинах злука з московським патріярхом, що є під диктатом советського безбожницького уряду, є для віруючої людини ніщо інше, як повне відступництво від віри. Тому саме треба брати усякі вісти про цю „злуку” дуже обережно. Цеж їх поширяє советська пропаґанда.

Оце лише деякі замітки з цеї нагоди. Вони пригадують людям на це, що Москва, чи там большевія, не здрігнеться перед ніяким моральним злочином і насиллям, теж і на полі релігійнім.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Американський Червоний Хрест про голод в Европі

Один з европейських кореспондентів Американського Червоного Хреста яскраво описує положення голодуючих в різних країнах. Амер. Червоний Хрест спільно з іншими орґанізаціями робить все можливе, щоб їм помогти.

Ось як той кореспондент описує умови життя у Франції, Австрії та Німеччині:

Пригадує він, що в Америці багато людей їдять упродовж дня, — не зважаючи на встановлені години для реґулярної їжи — морозиво, цукорки, чоколяду й інші ласощі, які вже самі дають 1,200 кальорій. Тоді як наприклад в Австрії, трохи сухої фасолі, дрібка сала, 17 ґрамів яєшного порошку, фунт чорного хліба, чи трохи якогось мяса має ту саму вартість в кальоріях і має вистарчити на цілий день. В Австрії нема бараболі. Можна бачити як люди на вулиці, чи в парку, жують сухий, пять-місячний хліб. На перший погляд здається, що люди весь час їдять. В дійсности вони стараються зберегти сили для денної праці і з тими мізерними своїми пайками харчів, в яких бракує товщів, вітамінів.

Франція також голодна. Крамниці з мясом замкнено. Нема пайковання на ярину, дріб, але дістати їх неможливо. На картку можна дістати денно лише малий кусок хліба; до війни людина звичайно споживала такий кусок за одним обідом. Крім того на картку одна особа дістає 1/4 фунта сиру на місяць — це є пята частина того, що звичайно споживалося за один тиждень, 1¾ фунта мяса з кістками; 1/8 фунта макаронів; стількиж цукру та 1/4 фунта кави.

Теоретично, кожний має право на 1½ фунта масла чи інших товщів на місяць, але фактично ні того, ні другого нема з місяця січня. Кожний має дістати 12 фунтів бараболі місячно, але її так мало, що особа дістає пересічно 4 фунти на 8 місяців. Також ніби належиться 2 яець та пів фунта повидла місячно на одну особу, але за минулу зиму видали це тільки двічі. Хоч на особу має бути пів фунта риби, але з осени її діставали тільки три рази. Сподіваються деякого поліпшення цього місяця. Майже всі сільсько-господарські вироби йдуть на чорний ринок.

В американській окупаційній зоні Німеччини голоду ще нема, але відживлення дуже невистарчальне. Того, що людина дістає там — 1,275 кальорій — не досить для втримання здоровля.

В американській зоні врожай за 1945 рік був на 25 відсотків меншим ніж пересічний врожай за попередні пять років, бо земля виснажена, бракує угноєння, нема відповідного знаряддя. За ліпших часів Німеччина продукувала 85 відсотків потрібних для населення харчових продуктів, але тепер 25 відсотків найкращої сільської господарської землі відійшло до Польщі. Сьогодня німецьке населення в американській окупаційній зоні не має досить харчів, щоби дотягнути до червня.

Тепер у місячний приділ харчів на одну особу сходить: 4 бохонці хліба, ½ фунта масла, ¼ ф. марґарини, ¼ ф. сира; 1½ ф. крупи; 2/5 ф. штучної кави; 1 3/5 ф. мяса з кістками; 6 пайнтів знятого молока; 24 ф. бараболі та 1 ф. риби. Літи до трьох літ дістають на день один пайнт цілого, не знятого молока, від 3 до 6 років — пів пайнта. Цукру зовсім нема.

HUNGER MAP OF EUROPE

The spread of famine conditions in Europe is shown on this map. 1) Indicates the countries in which great numbers are subsisting on diets that are frequently below 1,000 calories; 2) where average diets are often under 1,500 calories; 3) where average diets many times go below 2,000 calories; 4) where more or less normal food conditions prevail. (Map prepared by the League of Red Cross Societies.)

SEARCHING GARBAGE FOR LEFT-OVERS

Digging into hotel garbage cans for possible food scraps, this European housewife hopes to supplement her family's meagre ration. This is a common sight in European cities. (American Red Cross Photo.)

NO SECOND SERVINGS

This evening meal, in line with President Truman's request that Americans limit their diets two days each week to 1,500 calories, consists of veal loaf with oatmeal added, baked potato, spinach, gravy, pineapple, milk, and black coffee. No bread or butter is served; and there are no second servings. According to the American Red Cross Nutrition Service, this sample dinner contains only 670 calories. (American Red Cross Photo.)

FAMINE FACTS

Disease and Infection Strike, With Hunger, at Europe's Children.

ПОШУКУЄМО 243 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ” НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода”, орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи” на допомогу українським жертвам війни зложили:

257) Теодор Олійник, Оборн, Н. Й.	$ 100.00
Попередно проголошено	25,691,85
Разом	$25,791.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу”, на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Англійська преса про Україну

(Бюлетень Української Інформативної Служби у Лондоні; березень 1946).

„Юніверз" (22. 3.) в статті **„Ватикан демаскує советські ревиндикації"** переказує заяву Конгрегації для східної Церкви зприводу облудної версії Москви про „добровільне" навернення українських католиків на московське православіє. М. і. папа висловився, що патріярх, з ласки Сталіна, московської православної церкви — Алексій значно спричинився до переслідування греко-катол. церкви в Галичині. Приєднання уніятів відбулося випробованою методою, тою самою, яку уживала Москва встановлюючи догідні собі уряди в окупованих державах. Єзуїтський часопис „Чівіта Католіка" характеризує цю церковну політику Москви як політику підступу і гвалту.

„Кетолик Таймс" (22. 3.) в ряді заміток виступає проти насильного „навернення" українських уніятів. Часопис обвинувачує московського патріярха за те, що став знарядом пропаґанди і переслідування в руках Кремля". Часопис дивується, чому „це переслідування (уніятів) не викликає жадного зацікавлення в пресі, яка однак, зробила сензацію з уваг ген. Морґана про ексодус жидів".

„Кетолик Гералд" (29. 3.) в статті **„Остання надія Европи"** пише, що так як світ потребує морального, політичного, культурного і соціяльного провідництва Британії, так потребує він духового і морального імпульсів католицизму. Цей останній був та скеля, на яку спиралися німецькі католики проти Гітлера, „на яку спираються і досі в своїм опорі большевизмови мученики Юґославії та України".

„Кетолик Гералд" (29. 3.) приносить лист до редакції москаля Перовського, який осуджує навернення уніятів і участь в тім наверненню московського патріярха. Як москаль, він уживає слово український в лапках, а Карпатську Україну зве „карпатською Росією".

„Кетолик Таймс" (29. 3.) в статті **„Доля уніятів"** займається папською енциклікою „Омнес Оріенталес Еклезіас". Часопис обурюється, що багато ґазет замовчує цю енцикліку як і промову кардинала Тісерана в обороні переслідуваних українців, „але коли Сталін заявляє, що українці відкололися, то ці відомости уважалися вартими, щоб їх згадати". Ця преса доносить про „Синод" греко-катол. церкви, який постановив обєднатися з Москвою, але не подає, що такого синоду не могло бути в церкві, якої єпископи всі арештовані Москвою. Нищення церков — ось як розуміє Москва свободу релігії загарантовану Атлянтійською Хартією, підписаною теж і Советами. Часопис доносить, що до кожного єпископа сталінської московської церкви доданий є „політрук". Стаття кінчить пригадкою, що церква католицька в своїх молитвах мусить особливо узглядновати справу української греко-католицької церкви і народу України, „який так страшно терпить за свою віру".

„Крісчйен Ворлд" (28. 3.) в статті **„Церква в Росії"** оповідає свої враження з подорожі по Росії та Україні одного англійця (Генри Джонса). Він подивляє Київопечерську Лавру і інші церкви Києва.

„Патріот" (28. 3.) в статті **„Советські табори праці"** займається траґічною долею втікачів в Европі, які не хочуть вертати до советського „раю", і переповідає зміст книги Давида Даліна — „Табори праці в СССР", виданої пресою Ейльського університету. Книга оповідає про страхіття большевицьких таборів і жахливе життя їх мешканців. Часопис обурюється, що західні держави підтримують зносини з СССР, якого рекорд в мордуванню людей „кричить до неба о помсту".

„Теблет" (30. 3.) в замітці квестіонує правосильність самозванчого собору у Львові, який ухвалив приєднання гр.-кат. української церкви до московської православної. Газета питає, чому той „собор" звернувся не до московського патріярха, а до Сталіна"?

„Таймс" (29. 3.) в статті **„Заклик УНРРА до держав"** оповідає про пропозицію Америки зредукувати допомогу УНРРА в країнах, в яких окупаційні армії харчуються коштом населення. На приказ, очевидно, Москви, проти цеї розсудної пропозиції висловився і делеґат сталінської України.

„Таймс" (27. 3.) в замітці про наради УНРРА оповідає про домагання московських сателітів — Польщі і советської України — очистити табори УНРРА від „воєнних злочинців", які криваються там.

(Докінчення буде).

Українка кандидує на кандидатку на суддю

Адвокатка Маруся Е. Бек, з Дітройт, складає на руки свого брата Івана Бека, заступника повітового клерка на повіт Вейн, 20,850 підписів горожан, що уповажнило його помістити її імя на бальот як кандидатку на суддю „пробейт корту". Іван Бек є членом 75 відділу У. Н. Союзу. Знимка була поміщена в „Дітройт Таймс".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МекКІСРАКС, ПА.

Традиційне Свято Паски і День Матери.

Усім нам відомо з якою радістю стрічали ми в рідним краю Пасху Господню! Та з бігом часу і з воєнною заверухою це все минулося. Та не минулася доля наших рідних. Одні лягли на полю бою, а іншим грозить голодова смерть.

Американці українського походження не зазнали цих страхіть і, хто це розуміє, такий почувається щасливим. З таким настроєм зійшлася наша громада при церкві Пречистої Діви Марії при Ела Стріт на Свято Пасхи в неділю, 12-го травня, в Українськім Народнім Домі. Свято вітворив предсідник парафії В. Рудавський. Він заповів, що це подвійне свято, а це Свято Пасхи і День Матери, попросив численних гостей за відповідний настрій і представив їм господаря свята в особі С. Костецького. Після того місцевий парох, о. Федишин поблагословив приготовану перекуску, а церковний хор під проводом молодого диригента Данила Андрейчина відспівав Американський Гимн і великодну пісню Христос Воскрес!

Як уже гості покріпилися, господар свята покликав до промов бесідників, якими переважно була молодь, що повернула з війни. Вони виголошували свої почування для матерей, згадуючи, як то вони про них думали вчасі перебування на фронті. Але згадували й цих, що не вернули з фронту, а положили свої буйні голови в обороні великої справи. Згадували про те, як вони виїздили в світ під благословенством рідної мами, як опісля вони відчували на собі вплив маминих молитов за їхню долю. Вони признавали, що свій щасливий поворот вони завдячують цим материнським молитвам і чуйности.

Треба було бути свідком того, як громадяни, слухаючи таких промов, самі думками перенеслися в далеку країну і як їм котилися сльози з очей, коли почули щирі слова таких ветеранів, як: Микола Кітик, Іван Медвідь, Мих. Комічак, Петро Стецко, Мих. Куцірка, Микола Корилич, Іван Сушинський, Йосиф Вуйцік, Мих. Макар, Мих. Ґузиляк.

Після ветеранів виголосив промову о. Федишин, а потім сказала слово іменем матерей пані Сабат. Вона, як старша мама, поблагословила молодь і всіх, хто лише пошанував День Матери і злучила цей день із Святом Пасхи і все те разом зробило глибоке враження на приявних.

Товстмайстер С. Костецький згадав про звичаї народні, звязані з Великоднем і пригадав, що цю традицію разом із усім ідеалізмом принесли наші бувші еміґранти в Америку і вона тут принялася. Він взивав молодь, щоб плекала дальше ці народні ідеали. На закінчення промовив ще предсідник парафії В. Рудавський, складаючи подяку гостям, хор заспівав гимн і Воскресну Пісню і після цього закінчено це подвійне свято.

М. Ґурняк,
секр. Укр. Народ. Дому.

—o—

БРУКЛИН, (САВТ), Н. Й.

Зі свяченого на сироти.

У Провідну Неділю відбулося в нас в церковній салі свячене, уладжене нашими церковними сестрицями під проводом Анни Томашевської. Прибуло на нього багато громадян і по перекусці промовив наш парох, о. д-р Д. Ґулик, про потребу ратування й утримування наших сиріт. Люди зложили на цю ціль $69.

У неділю Мироносиць 5. травня відбувся в нас парафіяльний баль у Грецькій Салі, а перед балем виставлено українську фільму „Маруся", що то її свого часу виробив був наш незабутній Олександер Кошиць зі своїм хором. Її звідкись роздобув для нашої парафії наш капітан Володимир Рибка і наші люди дуже радо її оглядали й слухали. Дуже нам усім припали до вподоби оці чудові народні пісні, як коляди і щедрівки так і пісні з українських вечерниць. Слухаючи їх, я нагадав собі всю мою молодість в рідним краю і хоч мені тепер 68 літ, то з радости, а може і зо смутку за втраченим рідним краєм, мені потекли сльози. Але так само текли й іншим.

Вчасі балю забава йшла як звичайно в нас, дуже добре, а серед того йшла збірка на допомогову акцію при помочі ліст, які розіслав по товариствах наш З. У. А. Допомоговий Комітет. Отже була приємність і користь.

В. Мисик.

—o—

МІСТО НЮ ЙОРК.

Сотка на допомогу зі свяченого.

У неділю 28. квітня відбулося спільне свячене в приміщенню Українського Демократичного Клюбу. Головою забави була пані Е. Корнат і вона, як колишня співачка, заспівала нам воскресну пісню. Потім пані І. Бенцаль переповіла нам зміст розмови з о. д-ром Кушніром про українських скитальців, а Марія Ленчук візвала до складок на скитальців. Зібрано цілу сотку і переслано через „Свободу" як це вже було проголошено в „Стодоляровій Кампанії".

Марія Ленчук, писарка.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукує тата Дацко, що походить з села Дорогів, Станиславівського повіту, **ПЕТРО ЧМІЛЬ,** що находиться в Бельгії. Лист є у мене, бо і я з Дорогова, то прошу зголоситись по той лист на мою адресу:
MICHAEL MALISHEWSKY,
26 Berkeley Pl., Brooklyn, N. Y.

ІВАН КОРДА син Йосифа Корда з села Кореличі, повіт Перемишляни, котрий знаходиться в Австрії, пошукує свого стрия
ВАСИЛЯ КОРДУ,
котрий мав би перебувати в стейті Пенсилвенія, або в котрім інші індустріяльні місті, хай зволить зголоситися на адресу: 90-
WILLIAM RASIAK
68 East 97 St., New York, N. Y.

ХТО БИ ЗНАВ про таких українців, котрі живуть в Савт Америці, а головно в **Caracas, Venezuela,** притім не робить ріжниці яке віддалення від згаданої місцевости, прошу зголоситесь на цей адрес:
PETER HRYNYSHYN,
2846 — 34 St., Astoria 3, L. I., N.Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Половину доходу пожертвую на українські скитальці в Европі з мальовання церкви, сценерії, образів чи за виріб Іконостасу.

Добровільно зречусь половини доходу по укінченню праці. Роботу виконаю артистично і чесно.

Бажаю помочи в цей спосіб нашим братам в Европі. Українські громадяни повинні цю справу підперти і помочи мені. Пишіть:

Артист-Маляр
ДМ. ЗАХАРЧУК
P. O. BOX 67, NORTHAMPTON, PA.
Phone 2810

ТАРЗАН, ч. 1385. Загадочний блеск.

Скоро лише Тарзан відзискав свідомість, він натрапив на стрільбу апашової дівчини... Тоді він пригадав собі за Петра!

Мавпо-чоловік обмив рану, яку завдала йому куля Рени, що відбилася від скали.

Нагло дивний вид прикував його увагу... блеск огню, що палав на далекій скалі.

Змісця кинувся Тарзан в напрямі загадочного вогню!